

הביטוח הלאומי
לשכה רפואית מערך נכויות ושיקום

פרטי החוזר:

תאריך: 25.05.26, **14.6.2026**

חוזר ילד נכה מס': 2047

חוזר לשכה רפואית מס': 731/05/2026

כותב החוזר: ד"ר אולג שפיר

השתתפו בכתיבת החוזר ד"ר אבירם וייס, דוד אמסלם, ציפה פינקל, יעל גולן, אסתר אלאוף

נושא: הטבות במס הכנסה למקבלי גמלת ילד נכה, המרת פרטוקול ילד נכה לאחוזי נכות

מאשר החוזר: פרופ' אלדד קטורזה - המנהל הרפואי, גב' ירונה שלום – סמנכל"ית מערך נכויות ושיקום

תאריך תחולה: מיום פרסום חוזר זה, חוזר זה מבטל את חוזר 2002

תכני החוזר:

- 2רקע
- מטרת החוזר שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
- 3קריטריונים לזכאות
- 4עקרונות להפעלה
- 4תהליך הטיפול בבקשה
- 5התייעצות רפואית ובקרה
- 6רשימת תפוצה
- 7נספחים

בברכה,

ד"ר אולג שפיר
סגן למנהל הרפואי

לודמילה אליאסיאן
ס. ראש מנהל ומנהלת אגף נכות

הביטוח הלאומי
לשכה רפואית מערך נכויות ושיקום

רקע

החל מספטמבר 2019 הביטוח הלאומי קובע אחוזי נכות רפואית לילדים הזכאים לגמלת ילד נכה, על מנת שיוכלו לממש את זכויותיהם ברשות המיסים, וזאת ע"מ להקל על המשפחות, למצות זכויותיהן ולחסוך מהן את הצורך להגיע לוועדות רפואיות לצרכי מס הכנסה

לצורך כך נדרש להמיר את הזכאות לגמלת ילד נכה בקביעה של אחוזי נכות רפואית, בהתאם לספר הליקויים.

הטבות מס בהתאם לאחוזי נכות רפואית (לפי תקנות מס הכנסה*)

סעיף חוק/תקנה	ההטבה	קריטריונים	צמית/זמני
תקנה 11 מס רכישה	פטור ממס רכישה (פעמיים בחיים)	90% רפואי	צמית
קופ"ג – תקנה 4	משיכת קופ"ג - פטור ממס של 35%	75%	צמית

*יודגש כי כדי לממש את ההטבות, יש לפנות לרשות המיסים

מטרת החוזר

נוהל זה נועד להסדיר באופן אחיד, מקצועי ושיטתי את תהליך קביעת אחוזי הנכות הרפואית לילדים הזכאים לגמלת ילד נכה, לצורך מיצוי זכויות ברשויות המס.

הנוהל מבוסס על עקרונות חוזר אגף נכות מס' 2002 ומאגד בתוכו את כל ההנחיות שניתנו עד כה בנושא, לכדי חוזר אחד. מיום פרסום חוזר זה, יובטל חוזר 2002.

עד כה המרה לאחוזים עבור ילדים נכים בוצעה ע"י הלשכה הרפואית במשרד הראשי.

לאור עלייה בפניות המוגשות ע"י המשפחות והתארכות משכי זמן טיפול, הוחלט להעביר את הטיפול לרופאים שהוכשרו במיוחד לצורך כך בסניפים.

הביטוח הלאומי
לשכה רפואית מערך נכויות ושיקום

קריטריונים לזכאות

להלן עילות הזכאות עם התאמה מובהקת, בין עילת הזכאות לאחוזים רפואיים המזכים בהטבות ממס (כאשר הזכאות הינה לצמיתות, עד גיל 18):

1. תלות מוחלטת בעזרת הזולת (זכאות בשיעור 188%)	10. הפרעות בדרכי העיכול :
2. השגחה מלאה	• אורטורסטומיה
3. עיוורון	• קולוסטומיה
4. ליקוי ראייה וכבד ראייה	• ג'ינוסטומיה
5. חוסר תפקוד בשתי גפיים	11. טיפול רפואי מיוחד כגון :
6. פסיכוזה	• האכלה ממושכת
7. דיאליזה	• הזנה תוך ורידית וזונדה טיפית
8. שברים פתולוגיים	• טרכאוסטמיה
9. דחף בלתי נשלט לאכילה (תסמונת "פראדר ווילי")	• ילד הזקוק לחמצן
	• אפילפסיה לא מאוזנת
	• CF
	• אסטמה קשה

במקרים שהילד אינו עונה על אחת מהעילות הר"מ:

לילדים המקבלים גמלה בגין עילות שלא פורטו מעלה, והמשפחה מבקשת לקבוע לילד אחוזים רפואיים לצורך הטבות במס, אין להעביר לרופא לביצוע המרה במקרים הבאים:

1. ילדים שנקבעה להם נכאות זמנית, למעט מקרים בהם מדובר במחלה פרוגרסיבית או/ ותלות 112% ומעלה.
2. ילדים שמוגבלותם בוודאות אינה מזכה בנכות רפואית בשיעור 70% (כגון, ילדים עם אוטיזם או מש"ה ללא מוגבלות נוספת).

נוסח המכתבים במקרים שלא מבצע האבחון – ראה בנספח.

חשוב לציין כי במקרים בהם הורים פונים לצורך ערר על קביעתו של הרופא – יש להשיב כי לא קיימת האפשרות לכך וניתן להגיש בקשה לרשות המיסים לקביעת אחוזי נכות לצורך פטור ממיסים באמצעות טופס 169 של רשות המיסים. יש לזכור כי מדובר בהטבה הניתנת להורים זאת כדי לחסוך עבורם תשלום על ועדה לצורך מס הכנסה והגעה לוועדה.

עקרונות להפעלה

קביעת אחוזי הנכות הרפואית תתבצע על בסיס המסמכים הרפואיים ופרוטוקולים של ועדות ילד נכה הקיימים בתיק בלבד, ללא זימון הילד והוריו לוועדה רפואית פרונטלית. אין מדובר בפעולה טכנית או אדמיניסטרטיבית, אלא בהחלטה רפואית

הביטוח הלאומי
לשכה רפואית מערך נכויות ושיקום

בעלת השלכות מהותיות. עקרון זה נועד לאפשר קיצור משמעותי של זמני הטיפול, הפחתת עומס על המערכת והקלה על המשפחות, תוך שמירה על רמת מקצועיות נדרשת.

הרופא המוסמך הוא הגורם המקצועי האחראי להמרת זכאות מגמלת ילד נכה לאחוזי נכות לצורכי מיצוי זכאות למס רכישה ועליו להפעיל שיקול דעת רפואי ועצמאי.

כלל ההחלטות יתבצעו בהתאם לעקרונות אחידים, המבוססים על:

- רשימת מבחנים ולקט סעיפי חוק ותקנות.
- עקרונות החוזרים של אגף נכות והלשכה הרפואית.
- הרופא המוסמך אחראי להערכה, זימון מסמכים רפואיים רלוונטיים ועדכניים במידת הצורך, מילוי פרוטוקול הדיון וקביעה רפואית.

טיפול רפואי בכל תיק יסתיים באחת משלוש פעולות:

- קביעת אחוזי נכות.
- הרופא לא יכול לקבל החלטה והמענה יינתן באמצעות הפניה לוועדה לפטור ממס הכנסה. במקרה כזה ההורים יפנו לתשלום אגרה וייגשו לוועדות מס הכנסה במסגרת ועדות לפטור ממס.
- במקרים והרופא סבור שיש באפשרותו לקבל החלטה לאחר השלמת מסמכים הנמצאים בידי המשפחה - החזרת התיק למנהל/ת מחלקת ילד נכה בסניף עם בקשה להשלמת מסמכים רפואיים עדכניים ורלוונטיים על גבי טופס מובנה.

עד להתאמת המערכת, הדרישה תוצע באופן ידני.

הביטוח הלאומי
לשכה רפואית מערך נכויות ושיקום

תהליך הטיפול בבקשה

יש לבדוק במערכת תבל האם הוגשה תביעה לוועדה לצרכי מס הכנסה, במידה וכן - אין להפנות את המקרה לרופא המוסד להמרת האחוזים.
ניתן לבדוק זאת בתבל בשתי דרכים: בלשונית מסמכים ומכתבים תופיע תביעה ממס הכנסה או בלשונית ועדות ניתן לראות שבנוסף לילד נכה יש גם גמלת מס הכנסה (ראה נספח).

אופן הפניה לרופא

הפניות יטופלו **ברמת הסניף**. פקיד התביעות בילד נכה יעביר לרופא הסניף המוסמך לכך, את טופס הבקשה של ההורים לבחינת הפטור, באמצעות המייל המוסדי.
הרופא יכנס לתבל לראות את החומר הרפואי שנמצא בהליך של ילד נכה.

במקרים שמדובר בתיק פיזי, אם התיק סרוק באדא, הרופא יעבור על החומר באדא, במקרה ולא יועבר לרופא התיק הפיזי של הילד.

הליך העבודה הרפואית - בקבלת התיק

הרופא יבחן את המסמכים הרפואיים ואת עילת הזכאות לגמלת ילד נכה.
הרופא יקבע סעיפי ליקוי בהתאם לליקויים הרפואיים וחומרתם.
הרופא יתעד את החלטתו באמצעות טופס ממוחשב מובנה.
מילוי הטופס ייצור פרוטוקול מובנה וישמור את המידע הרפואי שיוצג במערכת ה-BI של הלשכה הרפואית.
בסיום כתיבת הפרוטוקול יישלח הפרוטוקול הרפואי כקובץ PDF למייל הפנימי של מנהל מחלקת ילד נכה בסניף הרלבנטי.

בקשה להשלמת מסמכים

במקרים בהם הרופא ידרוש השלמת מסמכים, הרופא יעביר במייל הפנימי למנהל מחלקת ילד"ן בסניף את הדרישה בטופס המיועד לכך.
תהליך זה הוא זמני, עד לפיתוח תהליך מתאים בתבל.

הביטוח הלאומי
לשכה רפואית מערך נכויות ושיקום

התייעצות רפואית ובקרה

לצורך יישום הנוהל יופעלו המנגנונים הבאים:
יועץ מקצועי בלשכה הרפואית – ניתן לפנות לד"ר גבריאל ביטון, ד"ר ראובן גולדשמידט וד"ר ארי הלוי למענה מקצועי.
הפניה תעשה באמצעות מערכת "הר" או במייל מוסדי.
יועץ והכוונה מנהלתיים וטכניים (רופאים מחוזיים, ציפה פינקל, פרופסור יהב, ד"ר אבירם וייס, דוד אמסלם).
מנגנונים אלו נועדו לאפשר למידה, שיתוף ידע ופתרון בעיות תוך כדי תנועה.
מחלקות ילד נכה – התייעצות באמצעות מערכת קש"ב, כמקובל.

בחודשים הראשונים תתקיים ישיבות צוות שבועיות קבועות בזום (יום ושעה קבועים, חצי שעה), בהשתתפות צוות מוביל, צוות האגף המקצועי והרופאים המחוזיים.

כמו כן, תקופה הראשונית יופעל מנגנון בקרה מוגבר הכולל:

- מעקב אחר היקף פעילות
- בדיקה מדגמית של החלטות רפואיות
- זיהוי בעיות חוזרות
- הפצת הנחיות משלימות

רשימת תפוצה

- פרופ' אלדד קטורזה – המנהל הרפואי
- גב' ירונה שלום – סמנכל"ית מערך נכויות ושיקום
- אילה כהן פרח, מנהלת אגף ועדות רפואיות
- גב' אסתר אלאוף, מנהלת תחום ילד נכה
- מנהלי סניפים ומנהלי תחום גמלאות
- צוות הלשכה הרפואית
- רופאים מחוזיים
- מנהלי רפואה בסניפים
- רופאים מוסמכים בנכות כללית
- מנהלים ופקידי תביעות בתחום ילד נכה בסניפים ובמטה

הביטוח הלאומי
לשכה רפואית מערך נכויות ושיקום

נספח

מכתב 2- כאשר מדובר בנכות זמנית

לכבוד:

הנדון: בקשה לקביעת אחוזי נכות רפואית לילדכם/ילדתכם (נא לבחור) ת.ז.

שלום רב,

בהמשך לבקשתם מיום _____ לקביעת אחוזי נכות רפואית לצרכי הטבות במס (פטור על הכנסה פסיבית, פטור ממס רכישה ומשיכת קופות גמל).

הריני להודיעכם כי עפ"י קביעת וועדה רפואית ילד נכה מיום (תאריך וועדה של ילד נכה) , ילדכם/ ילדתכם אינו/ה עומד/ת בדרישות מס הכנסה, מאחר והקביעה הינה זמנית ולא יציבה.

באפשרותכם להגיש בקשה לרשות המיסים לקביעת אחוזי נכות לצורך פטור ממיסים, טופס 169 של רשות המיסים.

בברכה,

פקיד תביעות ילד נכה

הביטוח הלאומי
לשכה רפואית מערך נכויות ושיקום

מכתב 2- כאשר מדובר באחוזים לא מזכים

לכבוד:

הנדון: בקשה לקביעת אחוזי נכות רפואית לילדכם/ילדתכם (נא לבחור) ת.ז. _____

לצערנו לא נוכל להיענות לבקשתכם מיום _____ לקביעת נכות רפואית לצורך מיצוי הטבות מס, היות והמוגבלות של הילד/ה _____ אינה מזכה באחוזי נכות רפואית הנדרשים, שהם 75% לפחות לצורך פטור ממס בקופות גמלה או 90% לפחות לצורך פטור ממס רכישה.

באפשרותכם להגיש בקשה לרשות המיסים לקביעת אחוזי נכות לצורך פטור ממיסים, טופס 169 של רשות המיסים.

בברכה,

פקידת תביעות ילד נכה

הביטוח הלאומי
לשכה רפואית מערך נכויות ושיקום